

Pogled na kmetiška dvorišča.

Star pregovor pravi: „kdor ume združiti prijetno s koristnim, ta je pravo zael“. Tudi mi bi želeli, da bi naši gospodarji znali in hoteli s koristnim tudi prijetno združevati. Poglejmo le, v kakem stanu se nahaja večina naših kmetijskih poslopij. Opustimo govoriti o znotranji uredbi pohištva, čeravno tudi tū čednost velja.

Predno prekorakamo dvorišče, da dospemo v hišo, pregaziti moramo veliko blata! Proč z njim na kompostni kup! Tam naj se pripravlja za porabo. Na tnališči nahajamo tnalovino, žaganje, trske, ki gnjijejo in blato napravljajo. Tudi to šaro je treba spraviti na kompostni kup! Gnjusno je videti stranišča (sekrete), ki žalijo človeka in ki so večkrat gnjezdo ranih bolezni, posebno o času kužnih bolezni. Vredimo jih, vsaj ne stane toliko stroškov, in skrbimo, da iz jame, ki je za to napravljena, izvažujemo sekretnico. Drugod se izliva gnojnica po dvorišči, iz njega pa dalje po cesti. Koliko tavžent goldinarjev gre v pogubo s tako nemarnostjo! Pomislimo le, da je gnojnica tako, — kakor juha od mesa, — boljši del gnojnega kupa. Skrbimo, da bo gnojni kup (gnojišče) kinč naše kmetije, kajti lahko ga tako vredimo, da nikakor ne žali očesa, pa tudi da ne širi neprejetnega duha.

Če bomo tako ravnali, imeli bomo dober gnoj, dovolj pridelkov, in gnojišče nam bo v ponos. Ravnajmo takor smo o gnojišču pisali v mnozih naših listih. Nekoliko stroškov ne strašimo se, da kupimo mavca (gipsa), katerega naj potresemo po gnoji, da veže vbežljivi amonjak, ki je najboljši del gnoja.

Blizo hiše nahajamo navadno vsaj košček zemlje, ki jo imenujemo vrt. V kakem stanu je navadno ta prostor? Če tudi je majhen vrtec, vredimo ga, da nam bo koristen in da bo nam veselje napravljati. Prijazne cvetlice naj kinčajo prostore; zgodnja salata, razna zelišča naj nam donašajo potrebno in koristno prijetno zelenjavo. Naše hiše in poslopja so navadno gola. Kako lepo bi bilo, ko bi jih kinčali s trto! Perje je krasno in sad njen je žlahen! V severnih krajih, kjer trta le težavno dozoruje, kinčajo hiše lepo razpeljane trte. Zakaj ne bi mi vincarji ravno isto napravljali? Zasadimo tedaj vsak pri svojej hiši na vsakem voglu poslopja krepko trto, na priliko, zgodnjo avguštno ali pa veliki trolinger, ki sicer pozno dozoruje, pa izredi veliko grozdje, ktero po 2 in še celó 4 funte tehta. Ker se zeló razraste in ker ima jako veliko perje, gotovo bo tudi lepo senco dajal; vsaj smo je potrebni v hudi poletni vročini.

Tako, cenjeni gospodarji! ravnajmo, in če le to zdaj koj storimo, kar smo svetovali pogovarjaje se o naših dvorišcih in hišah, veseli bomo, kajti to bo lep korak k napredku in korak za korakom, kos za kosom, dokler postane vse kolikor mogoče lepo in koristno vredjeno.

„Gosp. List“.

Politične stvari.

Kaj je naloga državopravni stranki?

Kedar kak udarec doletí našo stranko, nekteri politikarji družega storiti ne vedó, nego stokati in javkati, mislé, da je že vse zgubljeno, in pa prorokovati, da bode vse delovanje državopravne (federalistične) stranke vedno brezuspešno. Taki politikarji so enaki onemu Švicarskemu vojaku, ki se je nad puško svojo jako veselil in ves navdušen šel v vojsko, ki si pa je, ko je zapazil, da tudi sovražnik strela, mislil, streljati pač ne

kaže, ker bi se lahko pripetila kaka nesreča. No! to pač ne gré. Kdor je mož in se doslednje ravná po volilih, ki jih za prava spozná, se po nobenem udarcu ne sme begati dati nad svojim prepričanjem; kajti volila ostanejo ista, in tem več morajo strpeti napadov, tem krepkeje za-nje potezati se je treba.

Direktne volitve naj nam bodo toraj klic do trdnejše organizacije, do marljivega delovanja; one naj nam bodo poziv, da rabimo pripuščena vsa sredstva, da se vnovič krepko in navdušeno postavimo v bran. Ne dá se tajiti — vsaj trdijo to nasprotniki sami, da direktne volitve so udarec v prvi vrsti namenjen naši državopravni stranki, potem pa se vé da tudi starodavni Avstriji. V naši moči pa je, nasprotnike presteči. Tudi decemberska ustava bila je tak udarec, al pravna stranka ga je odbila vspešno. Kar bi menda ne bila zmogla nobena druga moč, zmogla je decemberska ustava sama; ona je prebudila opozicijo ter jo pripravila na to, da zdaj zedinjena dela; ona je patriotična društva izbudila k življenju po vseh krajih in poslednjič je različne krajne opozicije zedinila v eno veliko, vsega spoštovanja vredno stranko. Udarca, ki nam ga je namerila decemberska ustava, nismo ne le odbili, ampak liberalizem sam je dobil po opoziciji udarec, ki ga nedvomljivo živo čuti. Al še bode nam treba hrabro se boriti, predno bo končana velika bitka; kdor pa omaguje, ne more deležen postati zmage. Kdor si ne upa prestati velicega petka, ta ne bode vžival veliko-nočnega veselja; pred mora izpraznjen biti kelih britkosti do dna, predno prizorí dan vstajenja!

Mnogo jih je, ki so mislili, da je že za Hohentwartom napočil dan vstajenja, — toda zmotili so se; oni čas bila je še le cvetna nedelja — kajti še živimo v političnem „velikem tednu“. Politikar ne sme nikdar obupati; ne obupati, da bi resnica in pravo ne zmagalo; to bilo bi prav to, kakor pozabiti ali zatajiti večno sprevidnost, ki čuva in vlada nad državami. Kristijanski politikar toraj vedno upa, ako tudi oblaki zakrivajo solnčne žarke. Ali kako je treba odbijati udarec? ali naj volimo, ali naj novi postavi nasproti postavimo vzdržljivost? Pač res da se moramo sploh držati politike vzdržljivosti, toda voliti moramo, kedar pride do volitve. Nasprotniki naši hočejo svet prevariti in ravno tako, kakor je Ruski minister Potemkin cesarici kazal namalana mesta in selišča namesti pravih, ravno tako se trudijo nasprotniki naši pridobiti si izmišljene „zastope“ ljudstev. Aho bi se v kakem volilnem okraji volilci naše stranke zdržavali volitve, pa bi le trije ali štirje liberalci izvolili enega izmed svojih, gotovo bi stranka ustavaška tacega izvoljenca proglašala kot pravega zastopnika istega okraja. Obžalovati je pač, da liberalci pri nas imajo tako malo političnega značaja, al taki so! Nevarno bi bilo za nas, ako bi hoteli po tolikih skušnjah še enkrat resnico tega preskušavati. Gledé na te razmere sklenili so zastopniki državopravne stranke, udeležiti se volitve. Ako državopravna stranka voli, ako porabi vsa dopuščena sredstva, ako napenja vse žile, potem more udarec, ki ga nam namerava volitvena reforma, odmahniti ter ga vrniti nasprotnikom nazaj. Res je sicer, da so nam razmere prav neugodne, — ali nam je pa bil poprejšnji volitvenik ugoden? Ali nismo imeli še pri najnovejših volilnih bitkah brezštevilnih, z ogromnimi paragrafi oboroženih vladinih čet zoper nas? In kaj je vkljub vsemu temu dosegla decemberska stranka? Ali ni tál zgubila na Tirolskem, na Predarlskem, na Štajarskem, v gornji Avstriji, na Českem in Moravskem? Na Kranjskem so vsi navali njeni na narodne volilce se razbili kakor valovje morja na pečinah? Ali ni v vseh kronovinah rakovo pot šla, dasiravno je imela večidel vladonasvoji strani, dasiravno